

زانكۆی سه لاهه دین-هه ولیر

کورسیوک

٢٠٢٤ - ٢٠٢٥

کولیز: زمان

بهش: کوردی

بابهت: مؤسیقای شیعیری نوئ

ماموستا: د. فرمیسک موسلیح محمد

ئیمیل: frmesk.mohammad@su.edu.krd

وہسفی کۆرس

مۆدیوول	زمانی وانهووتنهوه
مۆسیقای شیعیری نوی	کوردی
سالی ئاکادیمی	سیمستەر
2024-2025	دووهم
کریدیت	مۆدیوولی پێشمەرچ
۳	پاشخانی زانیاری دهربارهی کیش و موسیقای شیعیری
ناوهرۆکی کۆرس دهرئهنجامی کۆرسهکه	
<ul style="list-style-type: none"> • پیکهاتهی دیری شیعیری کلاسیکی کوردی • کیشه باوهکانی عهرووز له شیعیری کوردیدا • کیشی ههزهج • ههزهجی ههشتی موسه بیهغ • ههزهجی ههشتی تهواو • ههزهجی ههشتی ئهخرهبی مهکفوفی مهحزوف • ههزهجی ههشتی ئهخرهبی مهکفوفی مهحزوف • کیشی ره مهل • ره مهلی ههشتی مهقسور • ره مهلی ههشتی مهخبونی مهقسور • ره مهلی ههشتی مهخبونی ئهسله م • کیشهکانی شیعیری کوردی • دووهم: کیشی ساف • چۆرهکانی کیشی ساف • دووهم: کیشی تیکه لاو • سه روا • چۆرهکانی سه روا له شیعیری هاوچهرخي کوردیدا 	

ئامانجى كۆرسەكە

لەم كۆرسە ئەكادىمىيەدا قوتابى فېر دەبىت:

- ناسىنى كىش و مۆسىقاي شىعر بەهەموو جۆرەكانىيەو.
- شارەزابون لە پىكەتەى كىش و ئەو پايانەى كە كىش و مۆسىقاي شىعرى لى دروست دەبىت.
- بۆ ناساندنى ھەرىكە لە كىشە جياوازەكانىش لە بچووكتىن پايەو كە (دەنگ) ە دەخویندەى تا دروست بوونى كىشى تەواو و ناسىنەو ەى ھەرىكە لە كىشەكان بەشئوہەىكى ئەكادىمىيەنە و وورد.
- ناساندنى كىشى خۆمالى كوردى.
- سەروا و دوا سەروا و رۆلى لە دروستكردنى مۆسىقاي شىعردا.
- دەولەمەندكردنى بەھەرى قوتابىيانى بەھەردار بۆ ئەو ەى رەچاوى بنەما مۆسىقىيەكانى شىعر بکەن لە كاتى ھەر ھەولدانىكى خودى لەنوسىنى شىعردا.
- قوتابى گرنگى بابەتەكەى لەو ەدا دەردەكەوئىت، ئىدى ئەو تەنیا لە كونجىكەو شىعر نەبىنئىت، بەلكو جۆرى چىژوہرگرتنى شئوہەىكى ئەدەبىيەنە بىت.
- قوتابى دەتوانئىت دواى تەواوبوونى بابەتى مۆسىقى توئىژىنەو ە لە شىعرى شاعىراندا بکات، بەھوى ئەو ئەزمونەى كە وەرىدەگرئىت

دەرئەنجامى فېرېبون

بەھوى ئەم زانستەو شىعرى كىشدار دەناسرئىتەو ە جيا دەكرئىتەو ە لە شىعرى لەنگ و پەخشان. زانستى كىشناسى (عەرووز) گوئىيەكى مۆسىقى ھەم بۆ شاعىر و ھەم بۆ خوئىنەرىش دروست دەكات. بەھوى عەرووزەو ە دەتوانىن بەشئوہەىكى راست و پەوان دەقى شىعرى بخوئىنەو ە. زانىن و بايەخدان بە كىشناسى بە تايبەتى بۆ ئەو كەسانەى كە خەرىكى لىكوئىنەو ە و ساغكردنەو ەى دەقى كۆنى ئەدەبى كلاسكىن، چونكە لە رېگاي كىشەو ە دەتوانىن بەھرەكان ديارى بکەن. بەھوى كىشەو ە گەورەى شاعىرانى كلاسكىمان بۆ دەردەكەوئى تاكو كىشناسى نەزانىن گرنگى ئەو ھونەركارىيە بەرزەى شاعىرانمان بۆ پوون نابئىتەو ە كە بەكارىان ھىتاو ە.

سەرچاوەكان

۱. كىشناسى كوردى، عەزىز گەردى، چاپى يەكەم، چاپخانەى نارىن، ۲۰۱۴.
۲. بەدىع و عەرووزى نامى، مەلا عەبدولكەرىمى مودەرىس، چاپخانەى دار الجاح، بەغداد، ۱۹۹۱.
۳. عەرووزى كوردى، نوورى فارس خان، چاپى يەكەم، دەزگاي ئاراس، ھەولئىر، ۲۰۰۴.

<p>٤. مۆسیقای شیعی له شیعرهکانی (وهفایی)دا، فرمیسک موسلیح محمد، نامه ی ماسته، زانکۆی سه لاهه ددین، هه ولیر، ٢٠١٥.</p>
<p>٥-عه روه زناسی شیعی کلاسیکی کوردی، هیوا نوره ددین عزیز، کۆلیژی په روه رده ی مه خمور.</p>
<p>جۆری وانه وتنه وه</p>
<p>تیۆری و پراکتیکی</p>
<p>پیداویستییه کانی به دهسته هێتانی کریدیت</p>
<p>مه رجه قوتابی له تاقیکردنه وه ده ربچیت، دوو تاقیکردنه وه نه جامده دا، هه روه ها ئاماده یی قوتابی له وانه کان و به شداریکردنی له بابه ته کان خالیکی تره بۆ کۆکردنه وه ی کریدیت، نه جامدانی کویز و سیمینار به شیکی گرنگ ده بی له وانه که بۆ کۆکردنه وه ی کریدیت</p>
<p>دابه ش کردنی نمره کان</p>
<p>(15) : تاقیکردنه وه</p>
<p>(٥) : راپۆرت</p>
<p>(٥) : به شداریکردنی رۆژانه</p>
<p>(٥) : سیمینار</p>
<p>(٥) : ئاماده بوونی قوتابییان</p>

پلانی ههفتانه

وورده کاری	
ههفته	وورده کاری
١	<ul style="list-style-type: none"> • پیکهاتهی دیری شیعیری کلاسیکی کوردی • کیشه باوهکانی عهرووزی له شیعیری کوردیدا
٢	<p>شیکردنهوهی قالبه عهرووزی ههزهجی ههشتی تهواو به نمونهی شیعیری شاعیران به بهشداری قوتابییان</p>
٣	<p>شیکردنهوهی قالبه عهرووزی ههزهجی موسه ببهغ به نمونهی شیعیری شاعیران به بهشداری قوتابییان</p>
٤	<p>شیکردنهوهی قالبه عهرووزی ههزهجی ههشتی ئهخرهبی مهکفوفی مهحزوف به نمونهی شیعیری شاعیران به بهشداری قوتابییان + ١٠ خولهکی کوتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمیژییهکان</p>
٥	<p>شیکردنهوهی قالبه عهرووزی ههزهجی ههشتی ئهخرهبی مهکفوفی مهقسور به نمونهی شیعیری شاعیران به بهشداری قوتابییان + ١٠ خولهکی کوتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمیژییهکان</p>
٦	<p>شیکردنهوهی قالبه عهرووزی په مهل + په مهلی ههشتی مهخبوونی مهحزوف به نمونهی شیعیری شاعیران به بهشداری قوتابییان + ١٠ خولهکی کوتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمیژییهکان</p>
٧	<p>شیکردنهوهی قالبه عهرووزی په مهل + په مهلی ههشتی مهخبوونی مهقسور به نمونهی شیعیری شاعیران به بهشداری قوتابییان + ١٠ خولهکی کوتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمیژییهکان</p>

<p>شیکردنهوهی قالبه عهروزی پهمهه + پهمههلی ههشتی مهخبوونی ئهسهه به نموونهی شیعرى شاعیران به بهشداری قوتابییان + ۱۰ خولهکی کۆتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمێرییهکان</p>	<p>۸</p>
<p>کێشهکانی شیعرى نوێی کوردی</p>	<p>۹</p>
<p>کێشى ساف و جۆرهکانی کێشى ساف به نموونهی شیعرى نوێی کوردی به بهشداری یکردنی قوتابییان + ۱۰ خولهکی کۆتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمێرییهکان</p>	<p>۱۰</p>
<p>کێشى تیکهلاو به نموونهی شیعرى نوێی کوردی به بهشداری یکردنی قوتابییان + ۱۰ خولهکی کۆتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمێرییهکان</p>	<p>۱۱</p>
<p>سهروای شیعرى و جۆرهکانی سهروا به شیکردنهوهی نموونهی شیعرى شاعیران + ۱۰ خولهکی کۆتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمێرییهکان</p>	<p>۱۲</p>
<p>تهواوکهرى وانهى پيشوو به هینانهوهی نموونهی زیاتر + ۱۰ خولهکی کۆتایی سمینار له دهرسه دوو کاتژمێرییهکان</p>	<p>۱۳</p>
<p>پیداچوونهی گشتی، یان دهرسى پویشتوو بهههه هۆکارێک، رینمایى گشتی سهبارهت به تاقیکردنهوه + ئهه قوتابییانهی سمیناریان نهکردوه.</p>	<p>۱۴</p>

ئەرک

مۆدیوولی پېشمەرچ:			
وورده کاری			
کۆ	فاکتھری کات	ژماره	جۆر
۴۲=۱۴*۳ کاتژمیر	۳ کاتژمیر	۱۴	ئاماده بوون
۱۰=۱*۱۰ کاتژمیر	۱۰ کاتژمیر	۱ راپۆرت	راپۆرت
۱۶=۱۶*۱ کاتژمیر	۱۶ کاتژمیر	۱ تاقیکردنه وه	تاقیکردنه وهی ناوه راستی وهرز
۱۲=۱۲*۱ کاتژمیر	۱۲ کاتژمیر	۱ سمینار	سیمیناریک
۲۰=۱۰*۲ کاتژمیر	۲ کاتژمیر	۱۰	کاری پۆل
۲۰=۱۰*۲ کاتژمیر	۲ کاتژمیر	۱۰	گفتوگو
۱=۱*۱ کاتژمیر	۱ کاتژمیر	۱	کویز
۵=۵*۱	۱ کاتژمیر	۵	پینکوه کارکردن
۱۰=۵*۲	۲ کاتژمیر	۵	راهیتان و شیکردنه وهی چه ند نمونه یه ک له دیوانی شاعیران
۲۵=۲۵*۱	۲۵ کاتژمیر	۱	تاقیکردنه وهی کوتایی کۆرس
۱۶۲ کاتژمیر	۱۶۲ کاتژمیر	۱۱	کۆی گشتی کار و چالاکی